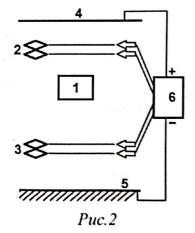
Збори до Міжнародної учнівської олімпіади з фізики 2018 року. Контрольна робота.

1. На рис.1 наведено декілька кадрів одного з фільмів, відзнятих братами Люм'єр у 1896 році (біля кожного з кадрів наведено його номер). Було зафільмовано знесення стіни, яку спочатку "переламали" (відділили від фундаменту вздовж поверхні землі), а потім дещо підштовхнули. Визначте частоту кадрів, з якою знімали цей фільм Люм'єри. Фрагмент стіни, що падає, вважати прямокутним паралелепіпедом. Зріст людини на передньому плані рівний 175 см. Опір повітря не враховувати.

Puc.1

2. Тіло 1 (див. рис.2) з масою М і зарядом –Q у початковий момент знаходиться на висоті Н₁ над поверхнею 5 та починає вільно падати. При проходженні цього тіла через систему лазерних датчиків 3 датчики визначають його швидкість V₀ і передають це значення на кероване джерело напруги 6, що вмикає між пластиною 4 та поверхнею 5 напругу, пропорційну до цієї швидкості U=kV₀. В результаті тіло гальмується, а потім починає рухатися вгору. При проходженні тіла через систему датчиків 2. напруга U вимикається. В результаті, тіло рухатиметься то вниз, то вгору. Визначити, за яких умов такі коливання будуть періодични-

ми. Якими будуть амплітуда та частота цих коливань? Висоти, на яких над поверхнею 5 знаходяться системи датчиків 2 та 3, а також пластина 4, дорівнюють відповідно H_2 , H_3 , H_4 . Тіло при русі зазнає опору повітря, сила якого пропорційна до швидкості F_0 — β V. Усіма наведеними зарядами знехтувати.

3. Електричне коло складене з послідовно увімкнених жерела змінної е.р.с. $E(t)=E_m \sin \omega t$, активного опору R та діоду з вольт-амперною характеристикою вигляду

$$i(U) = \begin{cases} \alpha U^2, & U > 0; \\ 0, & U \le 0. \end{cases}$$

- а) Знайти миттеве падіння напруги на діоді.
- б) Вважаючи виконаною умову $\alpha RE_m <<1$, розрахувати постійну складову струму через опір R.
- в) Нехай тепер паралельно до опору R увімкнений конденсатор ємності C. Вважаючи виконаними умови R>>(ω C)⁻¹>>(α E_m)⁻¹, знайти глибину пульсацій (відношення пульсаційної складової до постійної складової напруги) на ємності. Вказівка: зарядження конденсатора C через опір R від джерела напруги U₀ відбувається за законом U(t)=U₀[1-exp(-t/RC)], розрядження від початкової напруги U₀ через опір R за законом U(t)=U₀exp(-t/RC).
- 4. До сфери радіусом R з α-радіоактивного матеріалу з одного боку прикріплюється екран, який вловлює усі α-частинки, які йдуть назовні у один бік ("вперед"). В інший бік ("назад") α-частинки можуть вільно відлітати в простір. Якої швидкості набуде така система за досить довгий час у вакуумі на великій віддалі від інших тіл? Маса сфери М₁, екрану М₂. Атомна маса матеріалу пластинки A, його період напіврозпаду T, середня кінетична енергія α-частинки E. Вважати, що усі утворені при розпадах α-частинки вилітають зі сфери назовні, а утворений після розпаду матеріал є стабільним. Усі швидкості вважати набагато меншими за світлову.
- 5. Комета початковою масою $M_0=10^8$ кг, що складається з криги (у вакуумі питома теплота сублімації $\lambda=2.5$ МДж/кг, ефективна температура сублімації T=200К, густина криги $\rho=900$ кг/м³), рухається із світового простору точно в напрямку на Сонце. Визначити віддаль від Сонця, на якій маса ядра комети за рахунок випаровування зменшиться у 1000 разів, а також ефективну довжину хвоста комети (віддаль від ядра до точки, де концентрація пари зменшиться у 1000 разів) на цій відстані. Початкова швидкість комети (на великій відстані від Сонця) $v_0=1$ км/с, початкова температура 0К. Інтенсивність сонячного випромінювання на віддалі в 1 а.о.= $1.5*10^{11}$ м складає 1.3кВт/м². Вважати, що енергія випромінювання, що падає на комету, повністю поглинається і йде на випаровування криги, а частинки пари після випаровування між собою ніяк не взаємодіють. Власним випромінюванням комети, конденсацією пари та тиском сонячного випромінювання на ядро комети та частинки пари знехтувати. Стала Больцмана $k=1.38*10^{-23}$ Дж/К, гравітаційна стала $\gamma=6.67*10^{-11}$ м³/(кг*c²), маса Сонця $M_s=2*10^{30}$ кг, маса молекули води $m=3*10^{-23}$ кг. Вважати, що питома теплоємність криги (матеріалу комети) не залежить від температури і дорівнює 1750Дж/(кг· К).